

فصل ۴

حسابداری تعدیلات خرید کالا

برگشت از خرید							
تاریخ:						شماره:	
نام / شرکت تأمین کننده:						نام انبار:	
ردیف	شماره فرم درخواست کالا	کد کالا	شرح کالا	واحد	تعداد	شماره فرم عدم انطباق	توضیحات
امضای تحویل گیرنده:				تأیید انبار:			
توزیع نسخ:							
۱- انبار		۲- پشتیبانی		۳- مالی و اداری			

معمولاً شرکت‌های بازرگانی، عملیات سال مالی خود را به استثنای اولین سال فعالیت با موجودی کالای ابتدای دوره آغاز کرده و در طی سال، کالاهای دیگری را خریداری و انبار می‌نمایند. از کالاهای ابتدای دوره و کالاهایی که طی دوره خریداری شده‌اند، مقداری به فروش می‌رسد و مابقی به‌عنوان موجودی کالای پایان دوره در شرکت باقی می‌ماند. ورود کالا (به سبب خرید و برگشت از فروش) و خروج کالا (به سبب فروش و برگشت از خرید)، باعث تغییر در بهای تمام شده کالای فروش رفته و موجودی کالای پایان دوره شده و نهایتاً سودآوری شرکت را تحت تأثیر قرار می‌دهد. در این فصل، با مستندات لازم جهت خروج کالا (به سبب برگشت) و صدور سند حسابداری برگشت از خرید و تخفیفات خرید آشنا خواهید شد.

وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْنُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ.

و ای قوم من!، پیمانه و وزن را با عدالت وفا کنید و بر اشیا (و اجناس) مردم عیب مگذارید و از حق آنان نگاهید و در زمین فساد مکنید.

«هود / ۸۵»

مقدمه

- مجوز خروج کالا چیست و به چه منظور اخذ می شود؟
- تخفیفات خرید چیست و استفاده از آن چه مزایایی برای خریدار دارد؟
- آیا می دانید دلایل برگشت کالاهای خریداری شده چیست و کالاهای برگشتی به چه نحوی قیمت گذاری می شوند؟

استاندارد عملکرد

توانایی صدور سند حسابداری برگشت از خرید و تخفیفات خرید طبق اسناد مشبته.

شایستگی هایی که در این فصل کسب می کنید:

- ۱ تهیه و کنترل مستندات خروج کالا به دلیل برگشت آن
- ۲ صدور سند حسابداری برگشت از خرید
- ۳ صدور سند حسابداری تخفیفات خرید

برگشت از خرید و دلایل آن

در فرایند خرید کالا ممکن است عواملی وجود داشته باشد که باعث می‌شود خریدار همه یا بخشی از کالاهای خریداری شده را به فروشنده برگشت دهد.

فعالیت

دلایلی را که ممکن است باعث برگشت کالای خریداری شوند، فهرست کنید.

ردیف	دلیل برگشت از خرید
۱	عیب و نقص کالا قبل از دریافت آن
۲	آسیب دیدگی کالا به دلیل بارگیری و حمل و نقل نادرست توسط فروشنده
۳	
۴	
۵	

اگر به دلایل گفته شده (در جدول فوق) کالا به فروشنده برگشت داده شود، برگشت از خرید انجام شده است.

فعالیت

برای برگشت کالای خریداری شده، چه مستنداتی تهیه می‌شود؟

مجوز خروج کالا

مجوز خروج کالا (حواله انبار) برای چه رویدادهایی ممکن است، صادر شود؟ چند مورد فهرست کنید.

فعالیت

ردیف	رویداد
۱	فروش کالا
۲	برگشت کالاهای خریداری شده
۳	
۴	

مستندات برگشت از خرید کالا

کالاهای برگشتی پس از تأیید مقامات مجاز برگشت داده می‌شود. برای این منظور باید **برگ درخواست جنس از انبار، حواله انبار و فرم برگشت از خرید** تنظیم شود. لازم است واحد حسابداری قبل از صدور سند حسابداری فرم برگشت از خرید را از لحاظ امضاهای مجاز کنترل و آن را با فرم حواله انبار مطابقت دهد. همچنین فاکتوری از طرف فروشنده بابت کالاهای برگشتی به خریدار ارسال می‌شود. این فاکتور از جانب خریدار **فاکتور برگشت از خرید** و از جانب فروشنده **فاکتور برگشت از فروش** نام دارد. خریدار این فاکتور را هم به عنوان یکی دیگر از مستندات برگشت از خرید طبقه‌بندی می‌کند و در فصل پنجم با این فاکتور آشنا می‌شوید.

فرم برگشت از خرید						
شماره:						
تاریخ:		کالای مشروحه زیر طی رسید انبار شماره تاریخ دریافت شده است.				
ردیف	شرح کالا	شماره کالا	واحد کالا	مقدار برگشتی	علت برگشت کالا	طرف حساب
انباردار			مسئول واحد تدارکات		مسئول بخش اداری و مالی	

تصویر ۱-۴- نمونه فرم برگشت از خرید کالا

کنترل مستندات برگشت از خرید

فعالیت

- ۱ مستندات برگشت از خرید کالا را فهرست کنید.
- ۲ کنترل مستندات برگشت از خرید کالا به چه منظور انجام می‌شود؟

حساب برگشت از خرید و تخفیفات

برگشت از خرید و تخفیفات

افزایش	
بستانکار	

کالاهای برگشت شده به فروشندگان (برگشت از خرید) در سیستم ادواری، به بستانکار حساب «برگشت از خرید و تخفیفات» و در سیستم دائمی به بستانکار حساب «موجودی کالا» منظور می‌شود.

صدور سند حسابداری برگشت از خرید در سیستم ادواری (کالاهای غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده):

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد / حساب‌های پرداختی		xx	
		برگشت از خرید و تخفیفات			xx
جمع:					
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

فروشگاه «چالوس» در تاریخ ۹۵/۱۱/۵ معادل ۱۰ عدد کالا به قیمت هر عدد ۵۶,۰۰۰ ریال به صورت نسیه خریداری نمود. بعد از یک هفته، ۳ عدد از این کالاها به علت معیوب بودن به فروشنده برگشت داده شد. اگر سیستم ثبت کالا، ادواری باشد:

مطلوب است:

صدور سند حسابداری برگشت از خرید کالا.

شماره سند:		فروشگاه		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار(ریال)	بستانکار(ریال)
		حساب‌های پرداختی			
جمع:					
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

فعالیت

بازرگانی «کاشان» در تاریخ ۹۵/۱۰/۱۵ معادل ۲۰۰۰ متر مربع سرامیک به صورت نسیه خریداری نمود. قیمت هر متر مربع سرامیک در طول دوره ثابت بوده و معادل ۱۴۰،۰۰۰ ریال می‌باشد. در تاریخ ۹۵/۱۰/۲۹ به علت شکستگی، معادل ۳۰۰ مترمربع از این سرامیک‌ها به فروشنده برگشت داده است، اگر سیستم ثبت کالا، ادواری باشد.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری خرید و برگشت کالای خریداری شده (کالا مشمول عوارض و مالیات برارزش افزوده نمی‌باشد).

صدور سند حسابداری خرید:

شماره سند:		بازرگانی کاشان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار(ریال)	بستانکار(ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت کالای خریداری شده:

شماره سند:			بازرگانی کاشان		شماره صفحه دفتر روزنامه:
تاریخ سند:			سند حسابداری		تعداد ضمائم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
		تأیید کننده:	تصویب کننده:		

صدور سند حسابداری برگشت از خرید و تخفیفات در سیستم ادواری برای کالاهای مشمول عوارض و مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند:			شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:
تاریخ سند:			سند حسابداری		تعداد ضمائم:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد / حساب های پرداختی ^(۱)		xx	
		برگشت از خرید و تخفیفات ^(۲)			xx
		سایر حساب های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده ^(۳)			xx
				xx	xx
جمع:					
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
		تأیید کننده:	تصویب کننده:		

۱ مبلغ موجودی نقد / حساب‌های پرداختی شامل مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات (قیمت تمام شده کالاهای برگشتی) و مبلغ عوارض و مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد:

$$\text{مجموع نرخ عوارض و مالیات بر ارزش افزوده} = \text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات} + \text{مبلغ برگشت از موجودی نقد / حساب‌های پرداختی}$$

۲ معادل قیمت تمام شده کالاهای برگشتی به حساب برگشت از خرید و تخفیفات منظور می‌شود.

۳ مجموع نرخ عوارض و مالیات بر ارزش افزوده \times مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات = مبلغ مالیات بر ارزش افزوده

فعالیت

بازرگانی «کاشان» در تاریخ ۹۵/۱۰/۱۵ معادل ۲۰۰۰ مترمربع سرامیک به صورت نسیه خریداری نمود. قیمت هر متر مربع سرامیک در طول دوره ثابت بوده و معادل ۱۴۰۰۰۰۰ ریال می‌باشد. در تاریخ ۹۵/۱۰/۲۹ به علت شکستگی، معادل ۳۰۰ متر مربع از این سرامیک‌ها به فروشنده برگشت داده است، اگر سیستم ثبت کالا، ادواری باشد:

مطلوب است:

صدور سند حسابداری خرید و برگشت کالا خریداری شده (با فرض اینکه کالا مشمول عوارض و مالیات بر ارزش افزوده باشد).

صدور سند حسابداری خرید:

شماره سند:		شرکت		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برگشت کالای خریداری شده با ثبت عوارض و مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند:		بازرگانی کاشان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۹۵/۱۰/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب‌های پرداختی		۴۵'۷۸۰'۰۰۰	
		برگشت از خرید و تخفیفات			۴۲'۰۰۰'۰۰۰
		سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده			۳'۷۸۰'۰۰۰
جمع: چهل و پنج میلیون و هفتصد و هشتاد هزار ریال				۴۵'۷۸۰'۰۰۰	۴۵'۷۸۰'۰۰۰
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

محاسبات:

$$\begin{aligned}
 & \text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات (قیمت تمام شده کالاهای برگشتی)} \quad ۳۰۰ \times ۱۴۰'۰۰۰ = ۴۲'۰۰۰'۰۰۰ \\
 & \text{مبلغ مالیات ارزش افزوده مربوط به کالاهای برگشتی} \quad ۴۲'۰۰۰'۰۰۰ \times ۹\% = ۳'۷۸۰'۰۰۰ \\
 & \text{مبلغ حساب‌های پرداختی} \quad \left\{ \begin{aligned} ۴۲'۰۰۰'۰۰۰ + ۳'۷۸۰'۰۰۰ &= ۴۵'۷۸۰'۰۰۰ \\ ۴۲'۰۰۰'۰۰۰ \times ۱/۰۹ &= ۴۵'۷۸۰'۰۰۰ \end{aligned} \right.
 \end{aligned}$$

یا:

برگشت از خرید در سیستم دائمی

نحوه ثبت و قیمت‌گذاری کالای برگشتی در کارت حساب کالا و صدور سند حسابداری آن

معادل ۲۰ عدد کالا به بهای هر عدد ۱۰۰۰ ریال خریداری شد و بعد از مدتی ۵ عدد از این کالا به فروشنده برگشت داده می‌شود. اگر در طول دوره کالاها با نرخ‌های متفاوتی خریداری شده باشند، مبلغی که از حساب موجودی‌ها کسر می‌شود چند ریال است؟ با چه نرخ‌ها با فروشنده تسویه حساب می‌شود؟ هم‌کلاسی شما، احمد و حسین پاسخ‌های متفاوتی دارند:

احمد: باید مبلغ ۵'۰۰۰ ریال از حساب موجودی کالا کسر شود و با همین مبلغ تسویه کرد.

حسین: باید با توجه به نرخ انبار از حساب موجودی کسر و با مبلغ ۵'۰۰۰ ریال با فروشنده تسویه کرد.

به نظر شما پاسخ صحیح کدام است؟ به کمک هنرآموز جواب این سؤال را بررسی نمایید.

فعالیت

از آنجا که برگشت از خرید باعث کاهش بهای تمام شده کالای خریداری شده می‌شود در ستون وارده (خرید) کارت حساب کالا به صورت منفی درج می‌شود. نرخ این کالا معادل نرخ صدور (فروش) کالا در تاریخ برگشت می‌باشد، در واقع قیمت کالای برگشتی همانند صدور (فروش) کالا از انبار مطابق روش‌های قیمت‌گذاری تعیین می‌شود. یعنی از نظر قیمت‌گذاری هیچ تفاوتی بین صدور کالا و برگشت کالا به فروشنده وجود ندارد. در این حالت ممکن است به دلیل اختلاف بین مبلغ خرید کالا و مبلغی که از حساب موجودی‌ها کسر می‌شود، مغایرتی ایجاد شود که در این صورت، مبلغ اختلاف به بدهکار یا بستانکار حسابی تحت عنوان «مغایرت نرخ انبار» منظور شده و در پایان دوره این حساب به بهای تمام شده کالای فروش رفته منتقل می‌شود.

شرکت پخش مواد غذایی «میناب» برای خرداد ماه سال ۱۳۹۵ اطلاعات مربوط به خرید و فروش نوشته‌ها در اختیار می‌گذارد:

۳/۱- موجودی پایان ماه گذشته شامل:

۷۰ واحد به نرخ هر واحد ۱۱۰ ریال و ۲۰۰ واحد به نرخ هر واحد ۱۱۵ ریال

۳/۶- خرید ۴۰۰ واحد به نرخ هر واحد ۱۲۰ ریال به صورت نقد، مطابق رسید انبار شماره ۱۱۸

۳/۱۰- فروش ۲۵۰ واحد به نرخ هر واحد ۲۱۰ ریال به صورت نقد مطابق حواله انبار شماره ۵۴

۳/۱۶- برگشت ۱۵ واحد از خرید ۳/۶ به فروشنده به دلیل عدم مطابقت با نمونه درخواست شده و فروشنده مبلغ خرید را در این تاریخ عودت داد.

۳/۱۷- خرید ۲۰۰ واحد به نرخ هر واحد ۱۱۸ ریال به صورت نقد، مطابق رسید انبار شماره ۱۱۹

۳/۲۶- فروش ۳۳۰ واحد به نرخ ۲۱۰ ریال به صورت نسیه مطابق حواله انبار شماره ۵۵

مطلوب است:

تنظیم کارت حساب کالا به روش اولین صادره از اولین وارده و صدور سند حسابداری برگشت از خرید

در تاریخ ۳/۱۶ با در نظر گرفتن دو فرض زیر:

الف) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.

ب) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد.

حل:

شرکت پخش مواد غذایی میناب															
شماره قفسه: ۱۵ روش ارزیابی: FIFO نقطه تجدید سفارش: میزان سفارش:										نوبت: ۲۱ بسته:		نام کالا: کد کالا: واحد شمارش: نوع یا مدل کالا:			
موجودی			صادر					وارد				شرح	تاریخ		
بهای کل	بهای واحد	مقدار	بها		بهای واحد	مقدار		شماره حواله	بهای کل	بهای واحد	مقدار		شماره رسید	ماه	روز
			کل	جزء		جزء	کل								
۳۰'۷۰۰	۱۱۰ ۱۱۵	۷۰ ۲۰۰											موجودی	۳	۱
۷۸'۷۰۰	۱۱۰ ۱۱۵ ۱۲۰	۷۰ ۲۰۰ ۴۰۰							۴۸'۰۰۰	۱۲۰	۴۰۰	۱۱۸	خرید (شامل هزینه حمل)	۳	۶
۵۰'۳۰۰	۱۱۵ ۱۲۰	۲۰ ۴۰۰	۲۸'۴۰۰	۷'۷۰۰ ۲۰'۷۰۰	۱۱۰ ۱۱۵	۷۰ ۱۸۰	۲۵۰	۵۴					فروش	۳	۱۰
۴۸'۵۷۵	۱۱۵ ۱۲۰	۵ ۴۰۰							(۱'۷۲۵)	۱۱۵	(۱۵)		برگشت از خرید	۳	۱۶
۷۲'۱۷۵	۱۱۵ ۱۲۰ ۱۱۸	۵ ۴۰ ۲۰۰							۲۳'۶۰۰	۱۱۸	۲۰۰	۱۱۹	خرید	۳	۱۷
۳۲'۶۰۰	۱۲۰ ۱۱۸	۷۵ ۲۰۰	۳۹'۵۷۵	۵۷۵ ۳۹'۰۰۰	۱۱۵ ۱۲۰	۵ ۳۲۵	۳۳۰	۵۵					فروش	۳	۲۶
۳۲'۶۰۰	بهای تمام شده موجودی پایان دوره		۶۷'۹۷۵	بهای تمام شده کالای فروش رفته				۶۹'۸۷۵	بهای تمام شده کالای خریداری شده						

الف) صدور سند حسابداری برگشت از خرید با فرض اینکه کالا و هزینه حمل مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.

تعداد ۱۵ واحد برگشتی مربوط به خرید ۳/۶ می باشد که در آن تاریخ بهای تمام شده هر واحد ۱۲۰ ریال است. در تاریخ ۳/۱۶ مطابق روش ارزیابی، بهای هر واحد ۱۱۵ ریال قیمت گذاری می شود که باعث بروز اختلاف در مبلغ واحدهای برگشت شده می شود:

$15 \times 120 = 1800$	مبلغ دریافتی از فروشنده
$15 \times 115 = 1725$	ارزش کالای برگشت داده شده به فروشنده مطابق کارت حساب کالا
$1800 - 1725 = 75$	مبلغ اختلاف

با توجه به توضیحات گفته شده، سند حسابداری واحدهای برگشتی، به صورت زیر خواهد بود:

شماره سند:		شرکت پخش مواد غذایی میناب		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۹۵/ ۳/۱۶		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار(ریال)	بستانکار(ریال)
		موجودی نقد		۱۸۰۰	
		موجودی کالا			۱۷۲۵
		مغایرت نرخ انبار			۷۵
		جمع: یک هزار و هشتصد ریال		۱۸۰۰	۱۸۰۰
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ب) صدور سند حسابداری برگشت از خرید فرض اینکه کالا و هزینه حمل مشمول ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده باشد:

شماره سند: ۹۵/۳/۱۶ تاریخ سند:		شرکت پخش مواد غذایی میناب سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		موجودی نقد		۱۰۹۶۲	
		موجودی کالا			۱۰۷۲۵
		مغایرت نرخ انبار			۷۵
		سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده			۱۶۲
جمع: یک هزار و نهصد و شصت و دو ریال				۱۰۹۶۲	۱۰۹۶۲
شرح سند: بابت برگشت کالای خریداری شده					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

$$۱۵ \times ۱۲۰ = ۱۸۰۰ \times ۹\% = ۱۶۲$$

مبلغ مالیات بر ارزش افزوده کالاهای برگشتی

$$۱۸۰۰ + (۱۸۰۰ \times ۹\%) = ۱۰۹۶۲ \text{ یا } ۱۸۰۰ \times ۱/۰۹ = ۱۰۹۶۲$$

مبلغ دریافتی از فروشنده

همچنین می‌توان با موازنه بدهکار و بستانکار مبلغ ۱۰۹۶۲ را به دست آورد.

در ضمن مغایرت ایجاد شده تأثیری در تعدیل مبلغ مالیات بر ارزش افزوده ندارد.

فعالیت

در مثال شرکت پخش مواد غذایی «میناب» فرض کنید در تاریخ ۳/۱۶ مقدار ۱۰ واحد به فروشنده برگشت داده شد. در این حالت سند حسابداری آن را با در نظر گرفتن دو فرض زیر صادر نمایید:
الف) کالا مشمول مالیات ارزش افزوده نباشد.
ب) کالا مشمول ۹٪ مالیات ارزش افزوده باشد.

الف) صدور سند حسابداری برگشت از خرید با فرض اینکه کالا مشمول مالیات ارزش افزوده نباشد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت پخش مواد غذایی میناب سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
جمع:						
شرح سند:						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:			تصویب کننده:	

ب) صدور سند حسابداری برگشت از خرید با فرض اینکه کالا مشمول ۹٪ مالیات ارزش افزوده باشد:

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت پخش مواد غذایی میناب سند حسابداری			شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)	
جمع:						
شرح سند:						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:			تصویب کننده:	

کار عملی ۱

با در نظر گرفتن مثال مربوط به شرکت پخش مواد غذایی «میناب»، مطلوب است:
تنظیم کارت حساب کالا با فرض استفاده از روش میانگین متحرک و صدور سند حسابداری تاریخ‌های ۳/۶/۱۶ و ۳/۱۶ در دو حالت:
الف) بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده
ب) با اعمال مالیات بر ارزش افزوده

کار عملی ۲

شرکت «آبادان» اطلاعات زیر را در مورد خرید و فروش نوعی گیربکس برای آبان ماه سال جاری در اختیار می‌گذارد:

۸/۱: موجودی گیربکس‌ها در ابتدای دوره ۱۵ عدد به بهای هر عدد ۵٬۸۰۰٬۰۰۰ ریال.
۸/۴: خرید نقدی ۱۰۰ عدد گیربکس مطابق رسید انبار شماره ۱۱۲ از شرکت «لرستان» به بهای هر عدد ۵٬۸۹۰٬۰۰۰.
۸/۱۰: فروش نسیه ۵۵ عدد گیربکس مطابق حواله انبار شماره ۸۶ به شرکت «بوشهر» به بهای هر عدد ۶٬۵۰۰٬۰۰۰ ریال.
۸/۱۴: خرید نسیه ۹۰ عدد گیربکس مطابق رسید انبار شماره ۱۱۳ از تولیدی «مشهد» جمعاً به مبلغ ۵۳۱٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال.
۸/۱۸: فروش نقدی ۷۰ عدد گیربکس مطابق حواله انبار شماره ۸۷ به بهای هر واحد ۶٬۴۰۰٬۰۰۰ ریال به فروشگاه «ساری».
۸/۲۰: برگشت ۱۰ عدد گیربکس به دلیل عدم مطابقت با نمونه سفارش داده شده به شرکت «لرستان» و منظور نمودن مبلغ آن به بدهکار این شرکت.
۸/۲۴: پرداخت بدهی به تولیدی «مشهد» از طریق چک.
۸/۲۵: درخواست خرید ۱۲ عدد گیربکس مطابق استعلام دریافت شده از شرکت «تهران» قیمت هر عدد آن ۶٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال می‌باشد.
۸/۲۷: فروش نقدی ۶۰ عدد گیربکس مطابق حواله انبار شماره ۸۸ به بهای هر واحد ۶٬۵۰۰٬۰۰۰ ریال به فروشگاه «سیستان».
۸/۳۰: خرید نقدی ۱۲ عدد گیربکس مطابق رسید انبار شماره ۱۱۴ از شرکت «تهران» جمعاً به مبلغ ۷۲۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال (درخواست خرید تاریخ ۸/۲۵).
مطلوب است:

۱ تنظیم کارت حساب کالا به روش اولین صادره از اولین وارده و روش میانگین متحرک (برای سهولت در محاسبات، مبالغ را برحسب ۱۰٬۰۰۰ ریال در کارت حساب کالا وارد نمایید).
۲ صدور سند حسابداری رویدادهای فوق در هر یک از روش‌های ارزیابی مطرح شده (سند حسابداری را بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده صادر نمایید).

تخفیفات رایج در خرید

فعالیت

به نظر شما چرا شرکت‌ها و فروشگاه‌ها، به مشتریان خود تخفیف می‌دهند؟ بحث کنید.

تخفیف به معنی کم کردن قسمتی از بهای کالا است که معمولاً به درخواست خریدار و با توافق فروشنده صورت می‌گیرد. شرکت‌های بازرگانی برای افزایش حجم فروش و تسریع در وصول مطالبات خود به روش‌های گوناگونی به مشتریان خود تخفیف می‌دهند که انواع رایج آن به شرح زیر است. لازم به ذکر است که برای محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده، هر یک از این تخفیفات از بهای خرید کسر می‌شوند.

● در دفاتر ثبت نمی‌شود.	۱- تخفیف تجاری
● در دفاتر ثبت نمی‌شود.	۲- تخفیف توافقی (چانه‌زنی)
● در سیستم ادواری در حسابی به نام «تخفیفات نقدی خرید» ثبت می‌شود و در سیستم دائمی در حساب «موجودی کالا» ثبت می‌گردد.	۳- تخفیف نقدی
● در سیستم ادواری در حسابی به نام «برگشت از خرید و تخفیفات» ثبت می‌شود و در سیستم دائمی در حساب «موجودی کالا» ثبت می‌گردد.	۴- تخفیف نابابی (عیب و نقص)

۱ تخفیف تجاری

اعطای تخفیف تجاری توسط فروشندگان با هدف جذب مشتری و کسب سهم بیشتر از بازار در رقابت با سایر رقبای حاضر در بازار، انجام می‌شود. چون این تخفیف قبل از قطعی شدن معامله اعطا می‌شود، در دفاتر خریدار و فروشنده ثبت نمی‌شود. در این موارد مبلغ خرید و فروش پس از کسر تخفیفات در دفاتر ثبت می‌شود.

در عمل شرکت‌ها و فروشگاه‌ها، لیست قیمت (فهرست بها) را برای هر یک از کالاهای خود تهیه می‌نمایند، چنانچه خریدار شرایطی را که فروشنده در نظر دارد، رعایت نماید، درصدی از قیمت رسمی به عنوان تخفیف به وی اعطا می‌شود، به این تخفیف، **تخفیف تجاری** می‌گویند.

فعالیت

تخفیف تجاری ممکن است به چه شیوه‌هایی اعمال شود؟

ردیف	شیوه‌های مختلف تخفیف تجاری	مثال
۱	دریافت تخفیف با توجه به جمع مبلغ فروش به هر مشتری در طول یک دوره (ماهانه، سه ماهه یا سالانه)	
۲	تخفیفات زمانی	برای مثال فروشگاه‌های بهاره یا پاییزه به مشتریانی که در مدت معینی خرید نمایند، درصدی یا مبلغی را به عنوان تخفیف اعطا می‌کنند
۳		تخفیف ویژه نمایشگاه‌ها

- ۱ شرکتی کالاهای خود را معادل ۱۰٪ زیر قیمت بازار به کارمندان خود می‌فروشد. آیا این نوع تخفیف تجاری است؟ بحث کنید.
- ۲ فروشگاه «نهالستان» اعلام کرده برای مشتریانی که بالای ۵۰۰۰۰۰۰ ریال خرید داشته باشند، معادل ۴٪ تخفیف و برای مشتریانی که بالای ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال خرید داشته باشند، معادل ۶٪ تخفیف اعطا می‌شود. اگر قیمت کالایی ۷۴۵۰۰۰۰ ریال باشد، مبلغ تخفیف و مبلغ پرداختی بابت خرید این کالا چند ریال می‌شود؟

کار عملی ۳

فروشگاه لوازم اداری «تهران» ۸ عدد میز کارمندی به شرح صورت حساب زیر خریداری نمود:

بسمه تعالی (صورت حساب کالا و خدمات)		شماره سریال : ۱۵۲/۰۰۲۶	تاریخ : ۹۵/۰۱/۲۸								
مشخصات فروشنده											
نام شخص حقیقی / حقوقی: شرکت تولیدی چالدران (سهامی عام)	شماره اقتصادی:	شماره ملی:	نام شخص حقیقی / حقوقی: آذربایجان غربی								
شهرستان:	کد پستی ۱۰ رلهی:	شهر:	شهرستان:								
مشخصات خریدار											
نام شخص حقیقی / حقوقی: لوازم اداری تهران	شماره اقتصادی:	شماره ملی:	نام شخص حقیقی / حقوقی: تهران								
شهرستان:	کد پستی ۱۰ رلهی:	شهر:	شهرستان:								
(مشخصات کالا و خدمات مورد معامله)											
ردیف	کد کالا	شرح کالا یا خدمت	تعداد / مقدار	واحد	مبلغ واحد	مبلغ کل	تخلف	جمع کل پس از تخلف	جمع مالیات و عوارض	جمع کل + جمع مالیات و عوارض	
۱	۲۱	میز کارمندی - آل	۸	عدد	۶,۲۰۰,۰۰۰	۴۹,۶۰۰,۰۰۰	۴۹۶,۰۰۰	۴۹,۱۰۴,۰۰۰	۴,۴۱۹,۳۶۰	۵۳,۵۲۳,۳۶۰	
جمع کل بحروف : پنجاه و سه میلیون و پانصد و بیست و سه هزار و سیصد و شصت ریال											
جمع به عدد : ۵۳,۵۲۳,۳۶۰											
شرایط فروش: نقدی				توضیحات:				مهر و امضا خریدار			
مهر و امضا فروشنده											

مطلوب است:

- ۱ درصد تخفیفات اعطا شده را محاسبه کنید.
- ۲ آیا مبلغ تخفیفات ثبت می‌شود؟ بحث کنید.
- ۳ صدور سند حسابداری خرید در هر دو سیستم دائمی و ادواری

۲ تخفیف توافقی (چانه زنی)

فروشنده‌ای قیمت کالایی را ۱۰۰۰۰۰۰ ریال تعیین کرده است، شما به‌عنوان خریدار قصد مذاکره با او را دارید و نهایتاً موفق می‌شوید، قیمت کالا را به ۹۵۰۰۰۰ ریال برسانید. کدام مبلغ را در دفاتر ثبت می‌کنید؟ مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰ ریال یا ۹۵۰۰۰۰ ریال بحث کنید.

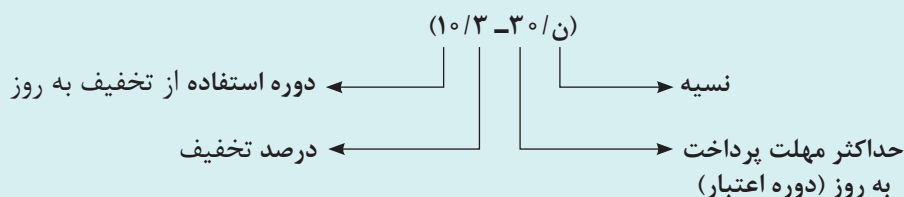
در زمان معامله کالا، ممکن است خریدار و فروشنده روی قیمت کالا چانه‌زنی کنند، و نهایتاً به مبلغی کمتر از قیمت متعارف کالا توافق کنند. مبلغ تخفیف دریافتی در این معامله **تخفیف توافقی** یا **چانه‌زنی** نام دارد. برای مثال فرض کنید قیمت کالایی که ۱۰۰،۰۰۰ ریال است بر اثر چانه زدن به ۹۵،۰۰۰ ریال می‌رسد، به این معنی که ۵،۰۰۰ ریال تخفیف اخذ شده و مبلغ ۹۵،۰۰۰ ریال پرداخت می‌شود. بنابراین مبلغی که به بدهکار حساب خرید کالا و یا موجودی کالا منظور می‌شود، مبلغ ۹۵،۰۰۰ ریال می‌باشد. در واقع می‌توان گفت چون **خالص پرداخت** بابت خرید ۹۵،۰۰۰ ریال می‌باشد و نمی‌تواند به مبلغی بیش از **مبلغ واقعی خرید** (۱۰۰،۰۰۰ ریال) ثبت شود، لذا این تخفیفات در دفاتر طرفین ثبت نمی‌شود.

۳ تخفیف نقدی

فعالیت

به نظر شما تخفیف نقدی چه تفاوتی با تخفیف تجاری دارد؟ آیا این تخفیف یک مزیت برای خریدار محسوب می‌شود؟ بحث کنید.

تخفیفات نقدی خرید چه زمانی ایجاد می‌شود؟ در مواردی که امکان خرید نقدی وجود ندارد، خرید به صورت نسیه (اعتباری) انجام می‌شود. در این شرایط فروشندگان برای تسریع در وصول مطالبات خود به مشتریانی که مبلغ فاکتور فروش را قبل از موعد مقرر و طی مدتی معین از تاریخ فاکتور پرداخت کنند، تخفیفی می‌دهند که به آن «**تخفیف نقدی**» می‌گویند. در واقع تخفیف نقدی یک امتیاز برای خریدار محسوب می‌شود، چون استفاده از آن باعث صرفه‌جویی نقدی می‌شود. برای مثال شرکتی کالاهای خود را به صورت نسیه ۳۰ روزه می‌فروشد، یعنی حداکثر مهلت پرداخت از تاریخ صدور صورت حساب ۳۰ روز می‌باشد، ولی برای وصول هر چه سریع‌تر مبالغ فروش‌های نسیه خود شرط می‌گذارد و به مشتریان اعلام می‌کند که اگر تا ۱۰ روز دیگر بدهی خود را پرداخت نمایند، از تخفیفی معادل ۳٪ برخوردار می‌شوند. مشخص است اگر مشتری از تاریخ صدور صورت حساب تا ۱۰ روز دیگر مبلغ بدهی خود را پرداخت کند، مشمول ۳٪ تخفیف می‌شود. چنانچه مشتری ظرف این مدت بدهی خود را پرداخت نکند، مشمول این تخفیف نمی‌شود و کل مبلغ صورت حساب را باید پرداخت کند. در صورتی که خریدار از این تخفیف استفاده کند مقداری از وجه نقد خود را صرفه‌جویی کرده است. شرط فوق را به اختصار می‌توان به صورت زیر بیان نمود:

فعالیت

با توجه به مطالب گفته شده و توضیحات هنرآموز، منظور از دوره اعتبار و دوره تخفیف چیست؟
 دوره «اعتبار»:
 دوره «تخفیف»:

۱ با در نظر گرفتن تاریخ خرید و پرداخت بدهی مربوط به خرید، قسمت‌های خالی جدول زیر را کامل نمایید.

ردیف	تاریخ خرید	مبلغ خرید	شرط خرید	تاریخ پرداخت	مبلغ تخفیف شامل شده	مبلغ قابل پرداخت
۱	۹۵/۷/۱	۵۰۰'۰۰۰	ن/۴۵-۸/۳	۹۵/۷/۶
۲	۹۵/۸/۹	۱'۲۰۰'۰۰۰	ن/۳۰-۷/۲	۹۵/۸/۱۷
۳	۹۵/۸/۱۴	۷۵۰'۰۰۰	ن/۶۰-.../۴	۹۵/۸/۲۴	۳۰'۰۰۰
۴	۹۵/۸/۲۵	۶۲۰'۰۰۰	ن/۴۵-.../۴	۹۵/۹/۱	۶۰۱'۴۰۰
۵	۹۵/۹/۱۰	ن/۳۵-۱۲/۴	۹۵/۹/۲۱	۳۶۴'۸۰۰

۲ در تاریخ ۹۵/۱۰/۱۱ کالایی به ارزش ۴۰۰'۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰-۷/۵) خریداری شد. برای دریافت ۵٪ تخفیف حداکثر تا چه تاریخی فرصت است؟

۳ در تاریخ ۹۵/۴/۱۸ کالایی به ارزش ۴'۰۰۰'۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰-۱۲/۲) خریداری شد. آخرین مهلت پرداخت و آخرین روز دوره تخفیف را تعیین کرده و مبلغ تخفیف را محاسبه نمایید.

نحوه برخورد با تخفیفات نقدی خرید به دو روش است:

۱ روش خالص خرید:

در این روش در زمان خرید، مبلغ تخفیفات نقدی از حساب موجودی کالا (در سیستم دائمی) و حساب خرید کالا (در سیستم ادواری) و حساب‌های پرداختی کسر می‌شود تا به مبلغ خالص ثبت شوند.

۲ روش ناخالص خرید:

در این روش خرید به صورت ناخالص (بدون کسر تخفیفات نقدی) مطابق مبلغ فاکتور ثبت می‌شود و مبلغ تخفیفات نقدی خرید در زمان تحقق (زمان پرداخت بدهی در دوره تخفیف) شناسایی می‌شود. از لحاظ تئوری، روش خالص نسبت به روش ناخالص روشی مناسب‌تر است، چون مطابق با اصول پذیرفته شده حسابداری (اصل بهای تمام شده) می‌باشد. در این کتاب به منظور سهولت در ثبت تخفیفات نقدی خرید از روش ناخالص استفاده می‌شود.

فروشگاه «کرمانشاه» کالایی را به مبلغ ۸۰۰'۰۰۰ ریال با شرایط (ن/۴۵-۸/۲) خریداری نمود.

الف) در تاریخ خرید، حساب خرید کالا به چه مبلغی بدهکار می‌شود؟

ب) در صورت پرداخت مبلغ بدهی در دوره تخفیف، میزان صرفه‌جویی نقدی و خروجی وجه نقد چند ریال است؟

در دفاتر خریدار، تخفیفات نقدی اخذ شده از فروشندگان در ازای پرداخت فاکتورهای خرید در دوره تخفیف، به دست می آید و در دفاتر خریدار در سیستم ادواری به بستانکار حساب «تخفیفات نقدی خرید» و در سیستم ثبت دائمی به بستانکار حساب «موجودی کالا» منظور می شود. در سیستم ادواری، تخفیفات نقدی خرید به عنوان کاهنده حساب خرید، از این حساب کسر می شود.

تخفیفات نقدی خرید	
افزایش	
بستانکار	

سند حسابداری تخفیفات نقدی خرید (پرداخت بدهی در دوره تخفیف) در سیستم ادواری (کالاهای غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده):

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حسابهای پرداختی		xx	
		تخفیفات نقدی خرید*			xx
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: بابت پرداخت بدهی در دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

* از حساب تخفیفات نقدی خرید تنها زمانی استفاده می شود که پرداخت بدهی در دوره تخفیف صورت گیرد. در صورتی که پرداخت بدهی خود را بعد از دوره تخفیف پرداخت نماید، مشمول این تخفیف نمی شود و کل بدهی را باید پرداخت نماید؛ در این حالت حسابهای پرداختی بدهکار و موجودی نقد، بستانکار می شود.

فروشگاه «رودبار» در تاریخ ۹۵/۱۱/۱۰ کالایی به ارزش ۱۲۰۰۰۰۰۰۰ ریال با شرط (ن/۴۵ - ۱۰/۲) خریداری نمود. اگر کالا مشمول عوارض و مالیات بر ارزش افزوده نباشد و روش نگهداری موجودی کالا، ادواری باشد.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری خرید و پرداخت بدهی با فرض پرداخت بدهی (الف) در تاریخ ۹۵/۱۱/۲۲ و (ب) پرداخت بدهی در تاریخ ۹۵/۱۱/۱۸

سند حسابداری خرید کالا:

شماره سند:		فروشگاه رودبار		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامئم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری پرداخت بدهی در تاریخ ۹۵/۱۱/۲۲:

شماره سند:		فروشگاه رودبار		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامئم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری پرداخت بدهی در تاریخ ۹۵/۱۱/۱۸:

شماره سند:		فروشگاه رودبار		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری تخفیفات نقدی خرید در سیستم دائمی (کالاهای غیرمشمول مالیات بر ارزش افزوده):

در این سیستم مبلغ تخفیفات نقدی خرید در بستانکار حساب موجودی کالا ثبت می‌شود.

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		حساب‌های پرداختی		xx	
		موجودی کالا			xx
		موجودی نقد			xx
جمع:					
شرح سند: بابت پرداخت بدهی در دوره تخفیف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۴

در هفتم فروردین سال جاری، فروشگاه «گرگان» ۲۰ عدد کالا (معاف از مالیات بر ارزش افزوده) را به ارزش هر یک ۱۲۰'۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰ - ۸/۲) خریداری نمود. سند حسابداری خرید کالا و پرداخت بدهی را با فرض استفاده از سیستم دائمی در هر یک از حالت‌های زیر صادر نمایید.

- ۱ پرداخت بدهی در ۱۶ فروردین صورت گیرد.
- ۲ پرداخت بدهی در ۱۲ فروردین صورت گیرد.

۴ تخفیف نابابی (عیب و نقص کالا)

فروشگاه «اراک» ۸ دستگاه جاروبرقی به مبلغ هر یک ۴۶۰۰۰۰۰۰ ریال خریداری نمود. یک دستگاه از این جاروبرقی‌ها دارای عیب جزئی بوده و فروشنده برای جلوگیری از برگشت آن مبلغ ۲۰۰'۰۰۰ ریال تخفیف اعطا می‌کند. به نظر شما آیا این تخفیف در دفاتر ثبت می‌شود؟ بحث کنید.

فعالیت

در مواردی ممکن است کالای خریداری شده معیوب بوده و خریدار برای اینکه کالای معیوب را برگشت ندهد درخواست تخفیف از فروشنده نماید. به این گونه تخفیفات که برای عدم برگشت کالاهای معیوب دریافت می‌شود، **تخفیفات نابابی خرید** می‌گویند. مبلغ تخفیف نابابی همانند برگشت از خرید، در سیستم ادواری به بستانکار حساب «برگشت از خرید و تخفیفات» و در سیستم دائمی به بستانکار حساب «موجودی کالا» منظور می‌شود.

نکته

حساب برگشت از خرید و تخفیفات، معادل قیمت کالاهای برگشت شده به فروشندگان و تخفیفات اخذ شده از آنان برای عدم برگشت کالاهای معیوب ایجاد می‌شود. در سیستم ادواری برای رسیدن به بهای تمام شده خرید، حساب برگشت از خرید و تخفیفات از حساب خرید کالا کسر می‌شود.

فعالیت

۱ با توجه به مطالب گفته شده بهای تمام شده کالای خریداری شده در سیستم ادواری، به صورت زیر محاسبه می‌شود.

خرید ناخالص	xx
کسر می‌شود: برگشت از خرید و تخفیفات	(xx)
تخفیفات نقدی خرید	(xx)
خرید خالص	xx
اضافه می‌شود: هزینه حمل کالای خریداری شده	xx
بهای تمام شده کالای خریداری شده	xx

۲ اگر خرید و تخفیفات نقدی خرید هر دو به یک مبلغ برابر، بیش از واقع گزارش شوند، تأثیر این اشتباه روی بهای تمام شده کالای فروش رفته چیست؟ بحث کنید.

نکته

تخفیفات نایابی و تخفیفات نقدی خرید (مربوط به خریدهای نسیه) معمولاً در کارت حساب کالا ثبت نمی‌شوند اما در محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده دخالت داده می‌شوند.

فعالیت

با توجه به مطالب گفته شده، جاهای خالی را با عبارات مناسب پر کنید (از چپ به راست)

- ۱ خرید خالص = - خرید ناخالص
- ۲ بهای تمام شده کالای خریداری شده = هزینه حمل کالای خریداری شده +
- ۳ = برگشت از خرید و تخفیفات + تخفیفات نقدی خرید + خرید خالص
- ۴ خرید خالص = - بهای تمام شده کالای خریداری شده
- ۵ = تخفیفات نقدی خرید - خرید خالص - خرید ناخالص

فعالیت

با استفاده از اطلاعات سایر ردیف‌ها، مابقی اقلام را برای هر واحد تجاری محاسبه نمایید.

ردیف	شرح	فروشگاه الف	شرکت ب	فروشگاه ج	بازرگانی د
۱	خرید ناخالص	۶۲۵'۰۰۰	۲'۶۸۰'۰۰۰		۹۹۷'۰۰۰
۲	تخفیفات نقدی خرید		۶۷'۰۰۰	۱۰'۰۰۰	
۳	برگشت از خرید و تخفیفات	۳۲'۰۰۰		۳۶'۰۰۰	۱۲'۰۰۰
۴	خرید خالص	۵۷۹'۰۰۰	۲'۵۲۳'۰۰۰		۹۴۵'۰۰۰
۵	هزینه حمل کالای خریداری شده	۷۴'۰۰۰		۸۲'۰۰۰	
۶	بهای تمام شده کالای خریداری شده		۲'۶۴۳'۰۰۰	۱'۷۴۶'۰۰۰	۹۴۵'۰۰۰

فعالیت

- ۱ تراز آزمایشی شرکت «نمونه» در اختیار شما قرار گرفته است، چگونه تشخیص می‌دهید که روش نگهداری موجودی کالا در شرکت ادواری یا دائمی است؟ بحث کنید.
- ۲ مشخص نمایید که هر یک از حساب‌های زیر در کدام یک از روش‌های نگهداری موجودی کالا استفاده می‌شوند؟

ردیف	حساب	سیستم ادواری	سیستم دائمی
۱	فروش کالا	✓	✓
۲	موجودی کالا		
۳	خرید کالا		
۴	بهای تمام شده کالای فروش رفته		
۵	تخفیفات نقدی خرید		
۶	برگشت از خرید و تخفیفات		

- ۱ اقلام کاهنده خرید را فهرست کنید.
- ۲ کالایی پس از دریافت ۴٪ تخفیف به قیمت ۱۱۰۱۸۴۰۰۰ ریال خریداری شده است، قیمت اولیه کالا چند ریال بوده است؟
- ۳ فروشگاه «سندج» تعدادی کالا از یک تولیدی خریداری نمود. این فروشگاه بعد از ده روز متوجه می‌شود که قیمت خرید کالا نسبت به قیمت متعارف آن در زمان معامله بالا بوده و به همین خاطر قصد برگشت تمام کالاهای خریداری شده را دارد. فروشنده برای جلوگیری از استرداد کالاها، ۱۰٪ کل مبلغ خرید را به این فروشگاه تخفیف می‌دهد. آیا مبلغ تخفیف دریافت شده ثبت می‌شود و در چه حسابی؟ بحث کنید.
- ۴ کدام یک از تخفیفات زیر در دفاتر خریدار ثبت می‌شود؟

در دفاتر ثبت نمی‌شود	در دفاتر ثبت می‌شود	رویداد
		دریافت تخفیف به علت خرید بالاتر از حد مشخصی
		دریافت تخفیف بابت معیوب بودن کالای خریداری شده
		دریافت تخفیفی معادل ۱۰٪ قیمت خرید از طرف فروشنده جهت انصراف خریدار از برگشت دادن کالا

مقایسه ثبت‌های کالاهای غیر مشمول مالیات بر ارزش افزوده

سیستم دائمی	سیستم ادواری	رویداد
موجودی نقد / حساب‌های پرداختی xx موجودی کالا xx مغایرت نرخ انبار* xx	موجودی نقد / حساب‌های پرداختی xx برگشت از خرید و تخفیفات xx	برگشت از خرید
حساب‌های پرداختی xx موجودی نقد xx موجودی کالا xx	حساب‌های پرداختی xx موجودی نقد xx تخفیفات نقدی خرید xx	پرداخت بدهی در دوره تخفیف
حساب‌های پرداختی xx موجودی نقد xx	حساب‌های پرداختی xx موجودی نقد xx	پرداخت بدهی بعد از دوره تخفیف
موجودی نقد / حساب‌های پرداختی xx موجودی کالا xx	موجودی نقد / حساب‌های پرداختی xx برگشت از خرید و تخفیفات xx	دریافت تخفیف به دلیل عدم برگشت کالا (تخفیف نابابی)

* همان طور که قبلاً گفته شد در سیستم دائمی هنگام برگشت از خرید، مبلغ موجودی کالا از کارت حساب کالا استخراج می‌شود و با فروشنده با نرخ تاریخ خرید تسویه می‌گردد. چنانچه مبلغ تسویه با مبلغ موجودی کالا متفاوت باشد، اختلاف حسب مورد در بدهکار یا بستانکار حساب مغایرت نرخ انبار ثبت می‌شود.

برگشت دادن کالای خریداری شده و تخفیف دریافتی به علت معیوب بودن کالا ماهیت یکسانی دارند. هر دو باعث کاهش خرید از یک طرف و افزایش موجودی نقد و یا کاهش بدهی از طرف دیگر می‌شوند.

مقایسه ثبت‌های کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده

سیستم دائمی	سیستم ادواری	رویداد
موجودی نقد / حساب‌های پرداختی ×× موجودی کالا ×× مغایرت نرخ انبار ×× سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده ^۴ ××	موجودی نقد / حساب‌های پرداختی ^۱ ×× برگشت از خرید و تخفیفات ^۲ ×× سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده ^۳ ××	برگشت از خرید
حساب‌های پرداختی ×× موجودی نقد ×× موجودی کالا ×× سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده ××	حساب‌های پرداختی ×× موجودی نقد ×× تخفیفات نقدی خرید ×× سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده ^۵ ××	پرداخت بدهی در دوره تخفیف
حساب‌های پرداختی ×× موجودی نقد ××	حساب‌های پرداختی ×× موجودی نقد ××	پرداخت بدهی در دوره پس از تخفیف
موجودی نقد / حساب‌های پرداختی ×× موجودی کالا ×× سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده ××	موجودی نقد / حساب‌های پرداختی ×× برگشت از خرید و تخفیفات ×× سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده ××	دریافت تخفیف به دلیل عدم برگشت کالا (تخفیف نابابی)

۱ مبلغ موجودی نقد / حساب‌های پرداختی شامل مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات (قیمت تمام شده کالاهای برگشتی) و مبلغ مالیات بر ارزش افزوده کالای برگشتی می‌باشد:

$$\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} = \text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات} + \text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات} \times \text{موجودی نقد} / \text{حساب‌های پرداختی}$$

۲ معادل قیمت تمام شده کالاهای برگشتی به حساب برگشت از خرید و تخفیفات منظور می‌شود.

۳ مبلغ مالیات بر ارزش افزوده مربوط به برگشت از خرید و تخفیفات به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} = \text{مبلغ برگشت از خرید و تخفیفات} \times \text{مبلغ مالیات بر ارزش افزوده مربوط به برگشت از خرید و تخفیفات}$$

۴ همان‌طور که گفته شد، مالیات بر ارزش افزوده براساس مبلغ خرید کالاهای برگشتی محاسبه و منظور می‌شود. بنابراین مغایرات نرخ انبار تأثیری روی این حساب ندارد.

۵ برای کالاهای مشمول مالیات بر ارزش افزوده، هنگام تسویه بدهی در دوره تخفیف، حساب مالیات بر ارزش افزوده نیز به میزان درصد تخفیفات نقدی تعدیل (بستانکار) می‌شود.

$$\text{نرخ مالیات بر ارزش افزوده} = \text{مبلغ تخفیفات نقدی خرید} \times \text{مبلغ مالیات بر ارزش افزوده مربوط به تخفیفات نقدی خرید}$$

مثال جامع

رویدادهای زیر در نیمه اول خرداد ماه سال ۱۳۹۵ برای فروشگاه «الف» در اختیار می‌باشد:

۳/۲: مقداری کالا که قیمت آن ۵۲۰٬۰۰۰ ریال بود پس از توافق طرفین به مبلغ ۵۰۰٬۰۰۰ ریال به صورت نسیه و با شرط (ن/۳۰-۱۰/۲) خریداری شد.

۳/۵: برگشت ۴۰٬۰۰۰ ریال از کالای خریداری شده تاریخ اخیر به فروشنده به دلیل معیوب بودن.

۳/۸: دریافت ۳۰٬۰۰۰ ریال تخفیف به علت معیوب بودن (تخفیف نابابی) یکی از کالاهای خریداری شده.

۳/۱۰: پرداخت بدهی مربوط به کالای خریداری شده با در نظر گرفتن کالای برگشتی تاریخ ۳/۵ و دریافت تخفیف تاریخ ۳/۸.

۳/۱۴: خرید ۸۰۰٬۰۰۰ ریال کالا و پرداخت وجه آن با کسر ۳٪ تخفیف تجاری.

مطلوب است:

۱ ثبت رویدادهای فوق در هر یک از سیستم‌های ادواری و دائمی و با فرض اینکه کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.

۲ ثبت رویدادهای فوق در هر یک از سیستم‌های ادواری و دائمی و با فرض اینکه کالا مشمول ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده باشد (مبالغ فوق قبل از احتساب مالیات بر ارزش افزوده فرض شوند).

حل قسمت ۱ مثال جامع

سیستم دائمی			سیستم ادواری			تاریخ
بستانکار	بدهکار	شرح	بستانکار	بدهکار	شرح	
۵۰۰'۰۰۰	۵۰۰'۰۰۰	موجودی کالا حساب‌های پرداختی	۵۰۰'۰۰۰	۵۰۰'۰۰۰	خرید کالا حساب‌های پرداختی	۳/۲
۴۰'۰۰۰	۴۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختی موجودی کالا	۴۰'۰۰۰	۴۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختی برگشت از خرید و تخفیفات	۳/۵
۳۰'۰۰۰	۳۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختی موجودی کالا	۳۰'۰۰۰	۳۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختی برگشت از خرید و تخفیفات	۳/۸
۴۲۱'۴۰۰ ۸'۶۰۰	۴۳۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختی موجودی نقد موجودی کالا	۴۲۱'۴۰۰ ۸'۶۰۰	۴۳۰'۰۰۰	حساب‌های پرداختی موجودی نقد تخفیفات نقدی خرید	۳/۱۰
۷۷۶'۰۰۰	۷۷۶'۰۰۰	موجودی کالا موجودی نقد	۷۷۶'۰۰۰	۷۷۶'۰۰۰	خرید کالا موجودی نقد	۳/۱۴

حل قسمت ۲ مثال جامع

سیستم دائمی			سیستم ادواری			تاریخ
بستانکار	بدهکار	شرح	بستانکار	بدهکار	شرح	
۵۴۵'۰۰۰	۵۰۰'۰۰۰ ۴۵'۰۰۰	موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده حساب‌های پرداختی	۵۴۵'۰۰۰	۵۰۰'۰۰۰ ۴۵'۰۰۰	خرید کالا سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده حساب‌های پرداختی	۳/۲
۴۰'۰۰۰ ۳'۶۰۰	۴۳'۶۰۰	حساب‌های پرداختی موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده	۴۰'۰۰۰ ۳'۶۰۰	۴۳'۶۰۰	حساب‌های پرداختی برگشت از خرید و تخفیفات سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده	۳/۵
۳۰'۰۰۰ ۲'۷۰۰	۳۲'۷۰۰	حساب‌های پرداختی موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده	۳۰'۰۰۰ ۲'۷۰۰	۳۲'۷۰۰	حساب‌های پرداختی برگشت از خرید و تخفیفات سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده	۳/۸
۴۵۹'۳۲۶ ۸'۶۰۰ ۷۷۴	۴۶۸'۷۰۰	حساب‌های پرداختی موجودی نقد موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده	۴۵۹'۳۲۶ ۸'۶۰۰ ۷۷۴	۴۶۸'۷۰۰	حساب‌های پرداختی موجودی نقد تخفیفات نقدی خرید سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده	۳/۱۰
۸۴۵'۸۴۰	۷۷۶'۰۰۰ ۶۹'۸۴۰	موجودی کالا سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده موجودی نقد	۸۴۵'۸۴۰	۷۷۶'۰۰۰ ۶۹'۸۴۰	خرید کالا سایر حساب‌های دریافتی - مالیات بر ارزش افزوده موجودی نقد	۳/۱۴

تاریخ ۳/۵: در این تاریخ در سیستم دائمی فرض شده بین مبلغ خرید کالای برگشتی و مبلغی که از حساب موجودی کالا مطابق کارت حساب کالا کسر می‌شود، اختلافی وجود ندارد بنابراین در اینجا مغایرت نرخ انبار نداریم.

تاریخ ۳/۱۰: مانده حساب‌های پرداختی (بدهی) و خرید خالص (قبل از کسر تخفیفات نقدی خرید) برابر با:

$$۵۰۰'۰۰۰ - ۴۰'۰۰۰ - ۳۰'۰۰۰ = ۴۳۰'۰۰۰$$

$$۴۳۰'۰۰۰ \times ۲\% = ۸'۶۰۰$$

تخفیفات نقدی خرید

$$۴۳۰'۰۰۰ - ۸'۶۰۰ = ۴۲۱'۴۰۰ \text{ یا } ۴۳۰'۰۰۰ \times (۱ - ۲\%) = ۴۲۱'۴۰۰$$

مبلغ پرداختی

تاریخ ۳/۱۴: مبلغ تخفیف و مبلغی که به حساب خرید کالا و موجودی نقد منظور می‌گردد، به صورت

زیر محاسبه می‌شود:

$$۸۰۰'۰۰۰ \times ۲\% = ۲۴'۰۰۰$$

مبلغ تخفیف تجاری

$$۸۰۰'۰۰۰ - ۲۴'۰۰۰ = ۷۷۶'۰۰۰ \text{ یا } ۸۰۰'۰۰۰ \times (۱ - ۲\%) = ۷۷۶'۰۰۰$$

مبلغ خرید

کار عملی ۵

اطلاعات زیر در شهریور سال ۱۳۹۵ برای فروشگاه «مه‌باد» در دست می‌باشد:

- ۶/۱: موجودی کالای ابتدای دوره ۴ واحد به بهای تمام شده هر یک ۱۲۵'۰۰۰ ریال.
۶/۳: خرید نسیه ۱۰ واحد کالا به مبلغ ۱۲۰'۰۰۰ ریال با شرط (ن/۳۰-۱۰/۳). همچنین مطابق بارنامه دریافتی، هزینه حمل کالاهای خریداری شده مبلغ ۱۰۰'۰۰۰ ریال می‌باشد.
۶/۸: برگشت تعداد ۲ واحد از کالای خریداری شده تاریخ اخیر به فروشنده به دلیل معیوب بودن.
۶/۱۱: فروش ۷ واحد کالا به مبلغ هر یک ۱۶۰'۰۰۰ ریال به صورت نقد.
۶/۱۲: پرداخت بدهی مربوط به کالای خریداری شده تاریخ ۶/۳ با در نظر گرفتن کالای برگشتی تاریخ ۶/۸.
۶/۲۰: خرید ۱۰ واحد کالا به مبلغ هر یک ۱۳۰'۰۰۰ و پرداخت وجه آن پس از کسر ۱٪ تخفیف تجاری.
۶/۲۱: دریافت بارنامه مربوط به حمل کالاهای خریداری شده تاریخ ۶/۲۰ به مبلغ ۱۰۰'۰۰۰ ریال.
۶/۲۵: فروش ۱۲ واحد کالا به مبلغ هر یک ۱۶۲'۰۰۰ ریال به صورت نسیه.

مطلوب است:

- ۱ محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده، بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده و میانگین موزون در سیستم ادواری.
- ۲ محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده، بهای تمام شده کالای فروش رفته و بهای تمام شده موجودی پایان دوره به روش اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک در سیستم دائمی (تنظیم کارت حساب کالا).
- ۳ صدور سند حسابداری رویدادهای فوق به روش گفته شده در هر یک از سیستم‌های ادواری و دائمی بدون اعمال مالیات بر ارزش افزوده.
- ۴ صدور سند حسابداری رویدادهای فوق به روش‌های گفته شده در هر یک از سیستم‌های ادواری و دائمی با اعمال ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده (مبالغ فوق قبل از احتساب مالیات بر ارزش افزوده فرض شوند).

کار عملی ۶

ریال

۲۵'۰۰۰'۰۰۰	خرید کالا طی دوره
۲'۸۰۰'۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۸۵۰'۰۰۰	هزینه حمل کالای فروش رفته
۳۰۰'۰۰۰	برگشت از خرید و تخفیفات
۷۰۰'۰۰۰	تخفیفات نقدی خرید

اطلاعات روبه‌رو در ۹۴/۱۲/۳۰ از شرکت «خرم‌آباد» در اختیار می‌باشد:

مطلوب است:

- ۱ خرید خالص
- ۲ محاسبه بهای تمام شده کالای خریداری شده

کار عملی ۷

فروشگاه «میبد» در تاریخ ۹۵/۳/۵ معادل ۲۰ عدد کالا (معاف از پرداخت عوارض و مالیات بر ارزش افزوده) به ارزش هریک ۳۰۰'۰۰۰ ریال به صورت نقد خریداری و در حساب خرید کالا ثبت نمود. در تاریخ ۳/۱۲ به

دلیل آسیب دیدگی قبل از تحویل، ۳ عدد از این کالاها به فروشنده برگشت داده شد، وجه آن نیز از فروشنده دریافت شد.

مطلوب است: صدور سند حسابداری خرید و برگشت از خرید.

کار عملی ۸

اطلاعات زیر از دفاتر و مدارک بازرگانی «سیرجان» استخراج شده است:

مطلوب است:

محاسبه خرید خالص و خرید ناخالص

ارقام به ریال

۱۲۰۰۰۰۰	موجودی کالای ابتدای دوره
۹۸۰۰۰۰	موجودی کالای پایان دوره
۱۰۰۰۰۰	تخفیفات نقدی خرید
۲۱۴۰۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۱۲۰۰۰۰	هزینه حمل کالای خریداری شده
۸۰۰۰۰	برگشت از خرید و تخفیفات

برداشت (مصرف) کالا توسط مالکین واحد تجاری

ممکن است یکی از دلایل خروج کالا از انبار، برداشت کالا توسط مالکین برای مصارف شخصی باشد. اگر کالای برداشت شده، مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد، در این صورت معادل بهای تمام شده کالای برداشت شده، **حساب برداشت بدهکار** و **حساب فروش کالا** بستانکار می شود. ماهیت حساب برداشت، بدهکار می باشد.

برداشت	
	افزایش بدهکار

در صورتی که کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد، هنگام برداشت کالا، همانند فروش باید مالیات بر ارزش افزوده آن منظور شود.

تذکر

طبق قانون مالیات بر ارزش افزوده، عرضه کالا در این قانون، انتقال کالا از طریق هر نوع معامله است.
تبصره:

کالاهای مشمول مالیات موضوع این قانون که توسط مؤدی خریداری، تحصیل یا تولید می شود، در صورتی که برای مصارف شخصی برداشته شود عرضه کالا به خود محسوب می شود و مشمول مالیات خواهد شد. در صورتی که عرضه کالا به خود برای استفاده شغلی باشد مشمول مالیات نخواهد شد.

صدور سند حسابداری برداشت کالا در سیستم ادواری برای کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		برداشت		xx	
		فروش کالا			xx
		سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده			xx
جمع:					
xx					
xx					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور سند حسابداری برداشت کالا در سیستم دائمی برای کالای مشمول مالیات بر ارزش افزوده:

شماره سند:		شرکت ...		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	بدهکار (ریال)	بستانکار (ریال)
		برداشت		xx	
		فروش کالا			xx
		سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده			xx
		بهای تمام شده کالای فروش رفته		xx	
		موجودی کالا			xx
جمع:					
xx					
xx					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مبلغ برداشت شامل بهای تمام شده و مالیات بر ارزش افزوده است و فروش بر اساس بهای تمام شده ثبت می‌شود. در سیستم دائمی اگر مشخص شود که برداشت کالا از کدام خرید بوده است، ثبت اول بر اساس قیمت خرید و ثبت دوم مطابق با کارت حساب کالا خواهد بود، در غیر این صورت مبلغ هر دو ثبت با توجه به رقم درج شده در کارت حساب کالا ثبت می‌شود.

برداشت شخصی در کارت حساب کالا در قسمت صادره درج و همانند فروش با آن برخورد می‌شود.

مثال:

آقای امینی، مالک فروشگاه «رامسر» در پانزدهم فروردین ماه سال ۱۳۹۵ کالایی که قیمت خرید آن ۲,۳۰۰,۰۰۰ ریال بود برای مصارف شخصی برداشت نمود. در ضمن قیمت فروش این کالا ۲,۷۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری برداشت کالا با فرض اینکه:

- الف) سیستم ادواری باشد و کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.
 ب) سیستم دائمی باشد و کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد (بهای تمام شده کالای برداشت شده مطابق کارت حساب کالا ۲,۲۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد).
 ج) سیستم ادواری باشد و کالا مشمول ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده باشد.
 د) سیستم دائمی باشد و کالا مشمول ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده باشد (بهای تمام شده کالای برداشت شده مطابق کارت حساب کالا ۲,۲۰۰,۰۰۰ ریال می‌باشد).

جواب:

فرض	شرح	بدهکار	بستانکار
الف) سیستم ادواری	برداشت فروش کالا	۲,۳۰۰,۰۰۰	۲,۳۰۰,۰۰۰
ب) سیستم دائمی	برداشت فروش کالا <hr/> بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	۲,۳۰۰,۰۰۰ ۲,۲۰۰,۰۰۰	۲,۲۰۰,۰۰۰
ج) سیستم ادواری	برداشت فروش کالا سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده	۲,۵۰۷,۰۰۰	۲,۳۰۰,۰۰۰ ۲۰۷,۰۰۰
د) سیستم دائمی	برداشت فروش کالا <hr/> سایر حساب‌های پرداختی - مالیات بر ارزش افزوده بهای تمام شده کالای فروش رفته موجودی کالا	۲,۵۰۷,۰۰۰ <hr/> ۲,۲۰۰,۰۰۰	۲,۳۰۰,۰۰۰ ۲۰۷,۰۰۰ ۲,۲۰۰,۰۰۰

$$۲,۳۰۰,۰۰۰ \times ۹\% = ۲۰۷,۰۰۰ \text{ مبلغ مالیات بر ارزش افزوده}$$

در مورد تفاوت برداشت شخصی و شغلی بحث کنید.

فعالیت

کار عملی ۹

در پنجم دی ماه سال جاری، مالک فروشگاه لوازم خانگی «ایران» ۲ عدد کالا را برای مصارف شخصی برداشت نمود. قیمت خرید هر واحد از این کالاها ۱۰٬۰۰۰ ریال و قیمت فروش هر واحد آن ۱۵٬۰۰۰ ریال است و مطابق کارت حساب کالا بهای تمام شده این ۲ عدد کالا جمعاً ۲۲٬۰۰۰ ریال محاسبه شده است.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری برداشت کالا با فرض اینکه:

(الف) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده نباشد.

(ب) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد (ترخ مالیات بر ارزش افزوده سال جاری در نظر گرفته شود).

(ج) کالا مشمول مالیات بر ارزش افزوده باشد و قیمت خرید کالاها هم مشخص نباشد.

کار عملی ۱۰

فروشگاه «محمدی» توسط آقای محمدی اداره می‌شود. این فروشگاه از سیستم ادواری برای ثبت عملیات خرید و فروش کالا استفاده می‌نماید و اطلاعات زیر را برای اردیبهشت ماه سال جاری در اختیار شما می‌گذارد:

توجه: به غیر از مبالغ تاریخ‌های ۵، ۱۰ و ۱۲ خرداد، سایر مبالغ بدون احتساب مالیات بر ارزش افزوده است.

۲ خرداد: خرید ۹۰٬۰۰۰ ریال کالا از شرکت «سلماس» با شرط (ن/۶۰-۱۵/۵).

۳ خرداد: برداشت ۲۰۰٬۰۰۰ ریال کالا توسط آقای محمدی جهت مصارف شخصی.

۴ خرداد: فروش ۱۲۰٬۰۰۰ ریال کالا به شرکت «بندرعباس» در ازای دریافت سفته.

۴ خرداد: پرداخت نقدی ۱۵۰٬۰۰۰ ریال بابت حمل کالای خریداری شده در ۳/۲.

۹ خرداد: مقداری کالا که قیمت فروش آن ۳۰۰٬۰۰۰ ریال اعلام شده بود، با دریافت ۲٪ تخفیف تجاری از فروشگاه «تبریز» خریداری شد.

۱۰ خرداد: خرید کالا از شرکت «دزفول» با شرط (ن/۶۰-۱۵/۴). قیمت خرید این کالا ۳۰۶۵٬۰۰۰ ریال بود که نهایتاً با قیمت ۳۰۴۵٬۰۰۰ ریال توافق شد.

۱۲ خرداد: برگشت مقداری کالا به شرکت «سلماس» و منظور کردن ۳۰۰٬۰۰۰ ریال به بدهکار آن شرکت.

۱۳ خرداد: دریافت ۸۵٪ مبلغ طلب از شرکت «بندرعباس».

۱۶ خرداد: پرداخت بدهی به شرکت «سلماس».

۲۰ خرداد: فروش ۱٬۸۷۵٬۰۰۰ ریال کالا به فروشگاه «البرز» در ازای دریافت چک روز.

۲۳ خرداد: ارسال اعلامیه بدهکار به شرکت «دزفول» به مبلغ ۷۵٬۰۰۰ ریال بابت اشتباه در محاسبه مبلغ قابل پرداخت در فاکتور فروش مورخ ۳/۱۰.

۲۴ خرداد: معادل ۹۰٪ مبلغ بدهی شرکت «دزفول» پرداخت شد.

۲۵ خرداد: خرید کالا به مبلغ ۴۶۰٬۰۰۰ ریال از تولیدی «فیروزکوه» با شرط (ن/۴۵).

۲۸ خرداد: آقای محمدی مقداری کالا که قیمت فروش آن ۳۲۰٬۰۰۰ ریال جهت اهدا به یکی از دوستان خود از فروشگاه برداشت نمود. قیمت خرید این کالا ۲۸۵٬۰۰۰ ریال می‌باشد.

۳۰ خرداد: به دلیل بارگیری نادرست کالاهای خریداری شده توسط کارگران تولیدی «فیروزکوه»، تعدادی کالا دارای عیب و نقص شده که پس توافق، این تولیدی ۱۰٪ کل مبلغ خرید را برای جلوگیری از برگشت کالا به فروشگاه «محمدی» اعطا نمود.

مطلوب است:

- ۱ صدور سند حسابداری عملیات فوق با اعمال عوارض و مالیات بر ارزش افزوده با نرخ سال جاری.
- ۲ محاسبه خرید خالص

کار عملی ۱۱

رخدادهای مالی یک نوع کالا (تلویزیون) در فروشگاه «آمل» برای دو ماه متوالی (مهر و آبان) در سال ۱۳۹۵ به شرح زیر است:

توجه: مبالغ خرید و فروش قبل از احتساب مالیات بر ارزش افزوده می‌باشند.

- ۷/۱: موجودی کالای ابتدای دوره ۴۰ دستگاه به بهای هر یک ۸۵۰'۰۰۰ ریال.
- ۷/۷: خرید ۳۰ دستگاه به بهای هر یک ۸۶۵'۰۰۰ ریال به صورت نسیه (قبض شماره ۴۰۰۰)
- ۷/۸: دریافت بارنامه حمل دستگاه‌های خریداری شده تاریخ ۷/۷ به مبلغ ۱۶۳'۵۰۰ ریال (شامل ۱۳'۵۰۰ ریال مالیات بر ارزش افزوده).
- ۷/۱۰: خرید ۱۵ عدد صندلی برای استفاده در فروشگاه به بهای هر عدد ۲۴'۰۰۰ ریال به صورت نسیه.
- ۷/۲۰: فروش ۵۰ دستگاه به بهای هر یک ۹۰۰'۰۰۰ ریال با کسر ۴٪ تخفیف تجاری به صورت نقد (حواله شماره ۶۰۰۱) و پرداخت ۲۱۸'۰۰۰ ریال (شامل ۱۸'۰۰۰ ریال مالیات بر ارزش افزوده) بابت حمل دستگاه‌های فروش رفته.
- ۷/۳۰: خرید ۲۰ دستگاه به بهای هر یک ۸۶۰'۰۰۰ ریال به صورت نقد و پرداخت ۱۳۰'۸۰۰ ریال (شامل ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده) بابت حمل دستگاه‌ها (قبض ۴۰۰۱).
- ۸/۲: فروش ۲۵ دستگاه به بهای هر یک ۹۱۰'۰۰۰ ریال به صورت نسیه (حواله شماره ۶۰۰۲).
- ۸/۵: برگشت ۵ دستگاه از خرید تاریخ ۷/۳۰ به علت معیوب بودن و دریافت وجه آن از فروشنده. مبلغ دریافتی از فروشنده شامل هزینه حمل تعداد واحدهای برگشتی نیز می‌باشد.
- ۸/۷: برگشت ۲ عدد از صندلی‌های خریداری شده تاریخ ۷/۱۰ به دلیل معیوب بودن.
- ۸/۱۰: دریافت مطالبات فروش تاریخ ۸/۲.
- ۸/۱۲: فروش ۴ عدد از صندلی‌های فروشگاه به علت مزاد بودن به صورت نقد و به همان قیمت خرید (هر عدد صندلی ۲۴'۰۰۰ ریال).
- ۸/۱۵: خرید ۳۵ دستگاه به بهای هر عدد ۸۷۵'۰۰۰ ریال با شرط (ن / ۴۵-۱۲/۳). (قبض شماره ۴۰۰۲).
- ۸/۲۲: برداشت ۱ دستگاه تلویزیون از فروشگاه توسط صاحب آن جهت مصارف شخصی.
- ۸/۲۵: دریافت ۶'۴۴۰'۰۰۰ ریال به صورت علی‌الحساب از مشتری قبل از تحویل کالا.
- ۸/۲۹: پرداخت بدهی مربوط به خرید تاریخ ۸/۱۵.

مطلوب است:

- ۱ ثبت رویدادهای فوق در کارت حساب کالا فروشگاه «آمل» بر اساس روش‌های اولین صادره از اولین وارده و میانگین متحرک.
- ۲ صدور سند حسابداری عملیات فوق با اعمال ۹٪ مالیات بر ارزش افزوده در هر یک از روش‌های ارزیابی مطرح شده بند ۱.
- ۳ ثبت اسناد حسابداری در دفتر روزنامه.

ردیف	شاخص‌های مورد ارزیابی	خودارزیابی هنرجو		نظر هنرآموز	
		موفق	ناموفق	موفق	ناموفق
۱	حضور به موقع در کلاس درس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط				
۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و ...)				
۳	شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درست‌کاری				
۴	پاسخ صحیح به سؤالات مطرح شده در کلاس و استدلال آن				
۵	ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی				
۶	تعریف حساب برگشت از خرید و مستندات آن				
۷	تعریف تخفیفات و انواع آن				
۸	توانایی تعیین قیمت کالاهای برگشتی با توجه به روش‌های قیمت‌گذاری				
۹	صدور سند حسابداری برگشت از خرید و تخفیفات نقدی خرید به صورت دستی و رایانه‌ای				
۱۰	صدور سند حسابداری برداشت کالا به صورت دستی و رایانه‌ای				

بحث کنید

به نظر شما کمک حسابدار تعديلات خرید کالا در رابطه با خدا، خویشان، جامعه و محیط زیست چه مسئولیت‌هایی دارد؟

ارزشیابی شایستگی صدور سند حسابداری برگشت از خرید کالا (تعدیلات خرید)

شرح کار

- ۱ کنترل مستندات خروج کالا شامل درخواست مشتری، مجوز خروج کالا، حواله انبار
- ۲ تعیین روش قیمت گذاری (کنترل آن) روش های fifo, lifo، میانگین و شناسایی ویژه و...
- ۳ محاسبه بهای تمام شده کالای فروش رفته براساس روش قیمت گذاری تعیین شده
- ۴ صدور سند حسابداری بهای تمام شده کالای فروش رفته
- ۵ کنترل مستندات برگشت از خرید
- ۶ کنترل مستندات تخفیفات خرید
- ۷ صدور سند برگشت از خرید و تخفیفات

استاندارد عملکرد

توانایی صدور سند خروج کالا (بهای تمام شده کالای فروش رفته) طبق اسناد مثبت بر اساس استانداردهای حسابداری و آیین نامه معاملات

شاخص ها

- ۱ کنترل مستندات خروج کالا از انبار (حواله فروش)
- ۲ کنترل محاسبات بهای تمام شده کالای فروش رفته
- ۳ صدور سند حسابداری خروج کالا
- ۴ صدور سند حسابداری برگشت از خرید و تخفیفات

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات

شرایط: میز و صندلی اداری - ملزومات اداری - رایانه - چاپگر - نرم افزار - اتاق کار - ماشین حساب - استانداردهای حسابداری - آیین نامه معاملات ۵ مورد اسناد مورد نیاز طی حداکثر زمان ۶۰ دقیقه

ابزار و تجهیزات: میز و صندلی اداری - ملزومات اداری - رایانه - نرم افزار انبار - آیین نامه معاملات - اتاق کار - ماشین حساب - استانداردهای حسابداری

معیار شایستگی

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	کنترل مستندات خروج کالا از انبار (حواله فروش)	۱	
۲	کنترل محاسبات بهای تمام شده کالای فروش رفته	۲	
۳	صدور سند حسابداری خروج کالا	۲	
۴	صدور حسابداری برگشت از خرید و تخفیفات	۲	
	شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش: دقت غیر فنی: محاسبه و ریاضی، استدلال، مستندسازی، مدیریت زمان	۲	
	میانگین نمرات		*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.